

Riktlinjer för myndighetsutövning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag (2018:222)

Antagen av Socialnämnden
Ansvarig sektor:
Ikraftträdande
Giltighetstid
Revideras
Diarienummer

2023-12-14 § 160
Socialförvaltningen
2024-01-15
Gäller tills vidare
Senast fyra år efter ikraftträdande
SN 2023/310

Ansvarig handläggare

Enhetschef för bostadsanpassningen

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1 Målsättning och inriktning	3
1.2 Riktlinjernas syfte	3
1.3 Målgrupp och bidrag	3
2. Vägledande principer för handläggningen	4
2.1 Självständighetsprincipen.....	4
2.2 Barnperspektivet.....	4
3. Handlingar	4
3.1 Ansökan.....	4
3.2 Intyg som styrker behovet av anpassningsåtgärder	4
3.3 Medgivande från ägare och nyttjanderättshavare.....	4
4. Bedömningsgrunder för bostadsanpassningsbidrag	5
4.1 Grundregel rätten till bidrag	5
4.2 Bedömning av åtgärdernas nödvändighet	5
4.3 Bedömning vid byte av bostad	5
4.4 Bedömning av skäliga kostnader.....	5
4.5 Bedömning i barnärenden	5
5. När bidrag inte ska lämnas	6
5.1 Hjälpmedel	6
5.2 Särskilda boendeformer.....	6
5.3 Om åtgärder behöver utföras på grund av andra skäl.....	6
6. Bidrag för reparationer, underhåll och besiktning	6
7. Återställningsbidrag	6
8. Beslut, verkställighet och uppföljning	7
8.1 Kommunicering.....	7
8.2 Beslut.....	7
8.3 Avslag och överklagande	7
8.4 Återkalla beslut	7
8.5 Verkställighet och uppföljning.....	7
9. Beställning och betalning	8
10. Sökandes ansvar	8

1. Inledning

1.1 Målsättning och inriktning

Ale kommun ska verka för att människor som har fysiska, psykiska eller kognitiva funktionsnedsättningar och har betydande svårigheter i sin vardag, ska få möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra.

Riksdagen beslutade om en ny lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag som trädde i kraft 1 juli 2018 och ersätter den föregående lagen om bostadanpassningsbidrag. Lagen om bostadsanpassningsbidrag syftar till att personer med funktionsnedsättningar ska ha möjlighet att bo kvar i sin egen bostad och få förutsättningar till ett självständigt liv. Detta genom bidrag för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till bostaden.

1.2 Riktlinjernas syfte

Syftet med riktlinjerna är att vara ett stöd för handläggarna i bedömningen av inkomna ansökningar om bostadsanpassningsbidrag. Riktlinjerna ska säkerställa en rättssäker och enhetlig bedömning till gagn för den enskilde.

Riktlinjerna utgår från Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag. Riktlinjerna förhåller sig till aktuell rättspraxis, förarbeten till gällande lagar och bindande föreskrifter från Boverket.

Riktlinjerna är vägledande och gäller aldrig utan undantag.

1.3 Målgrupp och bidrag

Målgruppen för bostadsanpassningsbidraget är enskilda personer med en varaktig funktionsnedsättning som på grund av funktionsnedsättningen har behov av att anpassa sin permanenta bostad.

Kommunerna ansvarar för att pröva ansökningar om bostadsanpassningsbidrag, reparationsbidrag och återställningsbidrag. Bidraget är inte inkomstprövat. Ansökan av bostadsanpassningsbidrag är avgiftsfri.

Ale kommun erbjuder i första hand bostadsanpassningsbidrag genom kontantbidrag.

2. Vägledande principer för handläggningen

2.1 Självständighetsprincipen

En vägledande princip i handläggningen av bostadsanpassningsbidraget ska vara att främja självständighet. Handläggningen av bostadsanpassningsbidraget ska därför präglas av en hög servicenivå där kommunen i första hand ska underlätta för sökande att vara självständig i alla delar av processen från ansökan till val av leverantör, beställning och betalning. I de fall detta inte är möjligt ska den enskilde genom fullmakt få hjälp av handläggaren.

2.2 Barnperspektivet

Arbetet med bostadsanpassningsbidrag ska ske i enlighet med principerna i barnkonventionen. I handläggningen av alla ärenden som rör barn ska det alltid vara barnets bästa som ska beaktas.

3. Handlingar

3.1 Ansökan

Skriftlig ansökan är att föredra men det finns inga formella krav på hur en ansökan om bostadsanpassningsbidrag ska ske. Ansökan kan ske skriftligen via kommunens ansökningsblankett alternativt via E-tjänst på kommunens hemsida. Det är alltid den enskilde som är i behov av en anpassning av bostaden som ska ansöka om bidraget. Detta gäller oavsett vem som äger eller har nyttjanderätten till bostaden.

Vid omfattande bostadsanpassningsåtgärder kan ansökan behöva kompletteras med planritningar. Om ansökan avser åtgärder i form av ändrad planlösning måste den sökande komplettera ansökan med ritningar över bostaden före och efter ändringen.

3.2 Intyg som styrker behovet av anpassningsåtgärder

För att en ansökan om bostadsanpassningsbidrag ska kunna prövas krävs ett intyg från arbetsterapeut, läkare eller annan sakkunnig. Om behovet av en åtgärd är uppenbart kan kommunen avstå från att kräva in ett intyg.

3.3 Medgivande från ägare och nyttjanderättshavare

Sökanden ska inkomma med ett skriftligt underlag där det framgår att det finns medgivande från ägare och nyttjanderättshavare (sammanboende) om att de sökta anpassningsåtgärderna får utföras i bostaden. Medgivande inefattar även att kostnader för återställning inte kommer krävas av sökanden.

Medgivande måste lämnas från samtliga nyttjanderättshavare.

4. Bedömningsgrunder för bostadsanpassningsbidrag

4.1 Grundregel rätten till bidrag

Handläggaren ska först bedöma om de åtgärder som ansökan avser är bidragsberättigade enligt lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag. Grundregeln är att bidrag kan lämnas för anpassningsåtgärder i eller i anslutning till den permanenta bostaden som behöver utföras på grund av den sökandes funktionsnedsättning.

4.2 Bedömning av åtgärdernas nödvändighet

Intyg från sakkunnig ligger till grund för handläggarens bedömning av åtgärdernas nödvändighet.

Handläggarens uppgift är att pröva om behovet är styrkt i intyget. I intyget ska det framgå att de anpassningsåtgärder som det sökta bidraget avser är nödvändiga med hänsyn till den enskildes funktionsnedsättning samt på vilket sätt åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska bli ändamålsenlig. Av intyget ska det även framgå att bedömningen är gjord i hemmiljön.

4.3 Bedömning vid byte av bostad

Vid byte av bostad tillkommer några villkor. Bidrag kan inte beviljas om den valda bostaden är uppenbart olämplig i fråga om storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra nivåskillnader. Villkoren gäller endast för åtgärder som var nödvändiga vid tiden för bostadsbytet. Om åtgärden inte handlar om storlek, planlösning, våningsplan eller andra nivåskillnader kan bidrag beviljas förutsatt att övriga villkor för bidrag är uppfyllda. Handläggaren ska pröva varje åtgärd för sig och inte göra en helhetsbedömning av bostaden.

Har sökanden låtit uppföra ett en- eller tvåbostadshus kan bidrag beviljas till mer speciella åtgärder som normalt förekommer i sådana hus på grund av att en boende har en funktionsnedsättning samt om åtgärderna var nödvändiga vid bostadsbytet.

4.4 Bedömning av skäliga kostnader

Handläggaren bedömer skälig kostnad för åtgärderna. Om behovet kan tillgodoses genom olika typer av anpassningar så ska det billigaste och minst omfattande alternativet väljas.

4.5 Bedömning i barnärenden

I ärenden där ansökan avser barn gäller grundregeln att bidrag inte kan beviljas om ansökan avser åtgärder som ska tillgodoses inom ramen för normalt föräldraansvar (exempelvis garantera säkerheten för mindre barn).

5. När bidrag inte ska lämnas

5.1 Hjälpmedel

Om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel kan bidrag ej lämnas. Det ska framgå i intyget från sakkunnig om hjälpmedel har prövats och varför det inte fungerar eller blir ändamålsenligt för den sökande.

5.2 Särskilda boendeformer

Bostadsanpassningsbidrag beviljas inte för några åtgärder i särskilda boendeformer enligt Sol eller bostad med särskild service enligt LSS (5 kap. 5 § andra stycket och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och i 9 § 8 och 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade). Huvudmannen är ansvarig för att boendet är anpassat efter de boendes behov.

5.3 Om åtgärder behöver utföras på grund av andra skäl

Bidrag lämnas inte om den ansökta åtgärden behöver utföras på grund av andra skäl än den enskildes funktionsnedsättning. Andra skäl kan vara åtgärder som uppstått på grund av byggnadstekniska brister, eftersatt underhåll, avsaknad av eller avsevärda brister i grundläggande bostadsfunktioner. Andra skäl kan även vara avvikelser från bygglagstiftningens krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

6. Bidrag för reparationer, underhåll och besiktning

Bidrag för reparation kan lämnas av anordningar av tekniskt slag eller om anordningen utsatts för onormalt slitage på grund av den sökandes funktionsnedsättning. För tekniska anordningar kan bidrag även beviljas för underhåll eller besiktning. Bidrag lämnas inte om fastighetsägaren har övertagit rätten till anordningen.

7. Återställningsbidrag

Återställningsbidrag söks av fastighetsägare och kan beviljas för åtgärder i eller i anslutning till hyresrätt, i anslutning till en bostadsrätt eller i anslutning till en ägarlägenhetsfastighet. Bidrag kan beviljas för återställning av åtgärder som inte längre utnyttjas för sitt ändamål och är till nackdel för andra boende. Det går inte att få bidrag för åtgärder som utförts där ägaren övertagit rätten till bidrag. Det finns ingen nedre kostnadsgräns för återställningsbidrag.

8. Beslut, verkställighet och uppföljning

8.1 Kommunicering

Innan beslut fattas ska den sökande underrättats om uppgifter som tillförts ärendet och som utgör underlag för beslutet. Handläggaren ska muntligen eller skriftligen meddela sökanden vilka uppgifter som tillkommit i ärendet och ta in den sökandes synpunkter på dessa uppgifter. Därefter får beslut fattas.

Handläggaren kan avstå från kommunicering om det står klart att det är uppenbart obehövligt i den mening att sökande inte kan tillföra något i det aktuella ärendet. Exempel där kommunicering ofta kan anses vara uppenbart obehövligt är om bidrag beviljas fullt ut, uppgifter som sökanden själv har lämnat samt förfarandebeslut så som handlägggarbyte eller att inhämta utlåtande av sakkunnig.

8.2 Beslut

Beslut om bostadsanpassningsbidrag fattas av den som enligt gällande delegationsförteckning är behörig. Beslut meddelas skriftligt och ska innehålla vilken eller vilka åtgärder som beviljats. Avslagsbeslut eller beslut med delavslag måste motiveras och information om hur beslutet kan överklagas måste bifogas. Sökande ska ges möjlighet att yttra sig över eller komplettera materialet.

8.3 Avslag och överklagande

Om den sökande är missnöjd med beslutet kan det överklagas till förvaltningsrätten som då gör en prövning av ärendet. Vid avslag och delavslag skickas informationen om hur man överklagar tillsammans med beslutet. Överklagandet ska skickas till beslutande nämnd inom tre veckor från det att den sökande fick ta del av beslutet. Om överklagandet inkommit i rätt tid och om nämnden/beslutsfattaren inte ändrar beslutet på det sätt som begärts skickas överklagan vidare till förvaltningsrätten. Om den sökande eller kommunen är missnöjd med förvaltningsrättens dom kan domen överklagas till kammarrätten, som beslutar om prövningstillstånd ska meddelas. Ett överklagande ska därför innehålla ett yrkande om prövningstillstånd. Kammarrättens dom kan överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen.

8.4 Återkalla beslut

Ett bifallsbeslut får återkallas till den enskildes nackdel om ett återkallelseförbehåll finns med i beslutet, om tvingande säkerhetsskäl kräver att beslutet ändras omedelbart eller om felaktigheten beror på att parten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter.

8.5 Verkställighet och uppföljning

Handläggaren ansvarar för att följa upp om sökanden är nöjd och att anpassningen fungerar som den ska.

9. Beställning och betalning

Sökande ansvarar för att beställa arbetet av valfri entreprenör. När sökande får fakturan skickas en kopia in till handläggaren. Handläggaren kontrollerar fakturan och skickar en utanordning till redovisningsenheten som ansvarar för utbetalningen till angivet konto. Om den sökande är i behov av extra stöd för att få de beviljade anpassningarna beställda använder den sökande sig av en fullmakt som ger handläggaren möjlighet att hjälpa den sökande med beställning samt betalning.

10. Sökandes ansvar

Anpassningen blir den sökandes egendom, sökande åläggs därmed att använda anpassningen på ett ändamålsenligt sätt och sköta normalt underhåll.